

Neden susar insan?

Aslı Der diyalogların her yaş için başka gerçeklikler yaşattığı Darmadağın'da, iki gencin yanında durarak, onların kalbinden, vicdanından resmediyor bu dünyayı.

HALİL TÜRKDEN

halilturkden@gmail.com

Geçen yıl, yazar Aslı Der'le "Küçük Cadı Şeroks Dizisi"-nin üçüncü ve son kitabı olan **Barış Odaları** üzerine söyleştik. Ve sormuştuk büyük bir umutla, "Barışı bir kral mı yoksa bir çocuk mu kurabilir?" diye.

İşte bunu başaracak çocukları son- suza dek yaşatmak adına, işlerimizde, yazılarımızda ve sloganlarımızda çokça kullandık "barış" sözcüğünü. Tüm önyargılarımızdan, üstümüzdeki iktidar hastalığından ve kendimize dair tüm kutsallıklardan sıyrılarak girmek için barış odalarına. Salt memleket meseleleri değil elbette; başka dilde, başka bir kimlikte ve renkte de hiçbir şeyi öteki ilan etme- den, aşkla, sevdıyla, tek tek girip, kol kola çıkacağımız barış odalarından bahsediyorum. İkili ilişkilerimizde de, evde de, sokakta da€

Aslı Der, o söyleşide, sorunların çözümlerinin aslında basit kavramla- rı –barış ve çözüm gibi– anlamaktan geçtiğini vurgulamıştı. Çocuk kitapla- rıyla çok sevilen yazar, gençlik edebi- yatına da **Defne'yi Beklerken** (2013) ile hızlı giriş yapmış ve o romanında bir yandan gencin sıkıntılarını ve sığındığı kaleleri gencin sözcükleriyle aktarırken, bir yandan da bütün bun- lara kör olabilen yetişkinin iç hesap- laşmasını gözler önüne sermişti.

Der'in gençler için kaleme aldığı ikinci romanı Darmadağın, yine gencin yanında durarak şiddet olgusunu ele alıyor ve aile içi şid- detin yaraladığı yaşamları gencin gözünden anlatıyor. Kahramanımız Ece, yaşına göre daha olgun, so- rular soran ve yaşlılarına nazaran daha fazla gözlemleyen, ailenin en küçük üyesidir. Yazarın başarıyla kurguladığı bu karakter, salt şiddeti sorgulayan birinden ziyade, anne- sinin öğretmen olmasına rağmen şiddeti kabullenişini ve ablasının evdeki şiddet ortamına umursamaz duruşunu korkuyla izleyen, şiddete karşı hiçbir şey yapamama halini sorgulayan biri. Topluma tamamen sirayet eden şiddet haline en kalıcı çözümleri bulacağımız soruları soran bir karakter. Tüm bunlara rağmen nasıl dayanır, neden susar insan, nasıl karşı koyamaz şiddete?

Ece sorularını biriktirirken, içdün- yasını tüm çıplaklığıyla görebilen bi- riyle, apartmana yeni taşınan Cem'le tanışır. Ailesinin ve tüm dünyanın

göremediğini, tüm şeffaflığıyla Cem görmeye başlar. Tüm sorunlardan kaçmak için indikleri apartmanın bodrum katındaki kafeslerinde kitap- lar, felsefe ve şiddet üzerine sohbet- ler bekliyordur onları. Her biri kendi kömürlüğüne "kafes" demektedir. **Barış Odaları**'nda da sorgulamadan kabul edilen, iktidarcı dayatılan- ların imgelendiği "kuyu" metaforu kullanılmıştı. Kuyu, akıl yürütmenin, yazarın ifadesiyle, "iletişimin, yani insana ait derinlerin ancak insanla çözüleceğinin göstergesi" olarak yer almıştı o romanda. **Darmadağın**'da ise kafes imgesi karşımıza çıkıyor.

Ve işte orada, Cem'in kafesinde, Ece için bir uyanış gerçekleşir. Soru- lar kafeste sorulacaktır, ama cevaplar ve çözümler için kafesten beraber çıkmaları gerekir. İkilinin arasındaki dostluk ve güven, her birinin kendi kafesinden çıkmasına yetecektir, ama sonrasında dayanışma ve yüksek dozda yüzleşme cesareti gerekir.

Aslı Der diyalogların her yaş için başka gerçeklikler yaşattığı romanda, iki gencin yanında durarak, onların kalbinden, vicdanından resmediyor bu dünyayı. **Darmadağın**, dostlu- ğun, dayanışmanın, edebiyatın ve direnmenin, sorunların çözümün- deki büyük etkisini ve gücünü, her yaştan okura duyumsatıyor. Şiddetle yüzleştğinde her insanın farklı bir tepki verebileceğine ilişkin, her yaşın dikkate alması gereken bir farkın- dalık, zengin bir duygu dünyası var önümüzde.

Bazen bir kurşun, bir gazeteye sansür, kimi yerde bir bomba, yasal bir müdahale, Mayalar'ın gençlerinin göğsünü bıçakla keserek kalbini çı- karması ve tanrılara sunuşu, engizis- yon, anne dayığı, koca saldırısı, öğ- retmenin cetveli, bir kapının sonsuza dek yüzünüze kapatılması, bir köyün zorla boşaltılması, sokak hayvanla- rına karşı nefret, bazen kıskançlık, iftira, bazen de yalnız bir cümle, bir sözcüktür şiddet. Ve sessizlik, bazen hepsinden daha acımasızdır, sessiz şiddet€

DARMADAĞIN

Aslı Der

Güneşli Kitaplığı, 2015

148 sayfa, 14 TL.